

1 april 2013, tweede Paasdag

Benedictusomwegang paardenprocessie Elingen

Tentoonstelling Ommegang Lof met Gregoriaanse gezangen

Een historische evocatie van de Benedictusbegankenis in Elingen.

Een unieke en niet te missen gelegenheid om kennis te maken met de Elingse paardenprocessie. Het is en was een absoluut hoogtepunt in het Elingse dorpsleven. Voor u wordt het een boeiende kennismaking met een indrukwekkend stuk Pepings erfgoed. Het is een verhaal van volksdevotie en geloofsbelevens tot en met de dag van vandaag. Deze grote begankenis (omwegang) vindt sinds 1901 plaats op 2de paasdag.

Het feit dat men in de ruime omtrek deze bedevaart, weliswaar niet erg vrouwvriendelijk, ook de "vjèzè-mèt" of "vaarzenmarkt" noemde omdat bijna alle jonge meisjes die geen verloofde hadden naar Elingen trokken, laat veronderstellen dat hier een enorme volkstoeloop moet geweest zijn.

Hoeveel mannen en vrouwen hebben uit de ruime omgeving, doorheen de vele jaren, dank zijn de Benedictusbegankenis in Elingen niet het geluk en de liefde gevonden?

Het frivole, zinnenprikkelende van de "vaarzenmarkt", zal er wel in 2013 niet meer bij zijn.

Organisatie: het Paascomité uit Elingen en de erfgoedwerkgroep Pepingen

Partners: de abdijs van Dendermonde, de abdijs van Affligem en de erfgoedcel Pajottenland – Zennevallei.

Met de steun van de kerkraad Elingen, het gemeentebestuur, de cultuurraad, het gemeenschapscentrum van Pepingen en de erfgoedcel Pajottenland-Zennevallei.

Benedictus van Nursia:

Hij werd geboren in Nursia omstreeks 480 en overleed in de buurt van Montecassino rond 547. Hij is de stichter van de Benedictijnen en stelde de kloosterregel "Ora et labora" (bidden en werken) op. Deze heilige wordt aanbeden tegen vergiftiging, ontstekingen, nierstenen, koorts en pest. Hij is de beschermheilige van de schoolkinderen, leerkrachten, kopersmeden en speleologen. Sinds 1964 is hij de patroonheilige van Europa.

In Elingen is de H. Benedictus, patroon der meest gevaarlijke ziekten niet alleen bij de mensen maar ook bij de dieren!

De Regel van Benedictus is de beroemdste en invloedrijkste leefregel voor monniken. De benedictijnen, de cisterciënzers, waaronder de trappisten volgen de Regel van Benedictus.

De Benedictusbegankenis vandaag.

Wegens het bijzonder feestelijk karakter van de gebeurtenis wordt de begankenis en de eredienst door Dom Gerard van Malderen, abt van het Benedictijnenklooster van Dendermonde voorgegaan.

Gregoriaanse gezangen:

De Benedictusbegankenis wordt tijdens deze historische evocatie opgeluisterd met Gregoriaanse gezangen (Latijn). Deze Gregoriaanse gezangen werden ooit gecomponeerd om bepaalde Latijnse teksten volledig tot hun recht te laten komen. De volmaakte harmonie tussen tekst en melodie verleent hen een buitengewone schoonheid. U hoort het Sint-Nikolaaskoor van Gooik o.l.v. Tim Juwet zowel tijdens de begankenis aan de kappen van de H. Benedictus en de H. Amandus als tijdens het lof, sublieme en onvergetelijke Gregoriaanse gezangen brengen.

De concertband Theobaldus raakt met passende muziek de religieuze snaar van deze ommegang. Het absolute niet te missen hoogtepunt van deze historische evocatie.

Een retrospectieve tentoonstelling van de begankenis in de kerk van Elingen op maandag 1 april.

Hier maakt u kennis met de geschiedenis van de begankenis, geloof en bijgeloof, hoe Elingen naar deze bijzondere gebeurtenis toeleefde, volkspoëzie, devotievlaggetjes, het Benedictusschrijn, scapulieren, voorwerpen uit de begankenis van weleer, fotoreportages.

De figuur en de spiritualiteit van de H. Benedictus van Nursia

We tonen u tevens tijdens de retrospectieve Benedictus als vader van het Westerse monastieke leven en zijn geestelijke nalatenschap op de ontwikkeling van Europa. Dit gebeurt via beeldmateriaal dat we voor deze gebeurtenis in bruikleen kregen van de abdijen van Dendermonde en Affligem.

De Trappisten:

De Cisterciënzers van strikte observantie, ook trappisten genoemd, leven volgens de regel van de heilige Benedictus. Ze streven naar de vervulling van een ascetisch ideaal waarbij ze het evenwicht trachten te vinden tussen gebed en handenarbeid.

De trappisten zijn bij ons vooral bekend als bierbrouwers. Tijdens deze historische evocatie zult u ook kunnen kennismaken met de monastieke economie van de Trappisten en hun achterliggende sociale doelstellingen.

Diverse soorten Trappistenbieren zijn te degusteren tegen democratische prijzen in Café Meyts-Pollé.

1 april 2013, tweede Paasdag

Benedictusommegang paardenprocessie Elingen

Programma:

De tentoonstelling wordt officieel geopend om 10.30u.

Na de mis om 14.30u is iedereen welkom om mee te stappen in de Benedictusprocessie die om 15u van start gaat.

De processie wordt toepasselijk opgeluisterd door Concertband Theobaldus en het Sint-Nikolaaskoor van Gooik dat eveneens het Lof brengt bij aankomst aan de Sint-Amanduskerk.

Tentoonstelling enkel op Paasmaandag 1 april 2013!

Rondleidingen voorzien om 13u., 14u. en 16u. Informatieve brochure en wandelparcours te verkrijgen.

Receptie in schuur van de familie Agneessens (rechtover de kerk) om 16.30u.

Van harte welkom in Elingen op Paasmaandag!

project: "Terug in de mobiliTIJD"

Van heinde en verre...

In het begin van de 19de eeuw waren de Brabantse trekpaarden een voornamelijk bron van inkomsten in de streek. Ze werden over de hele wereld uitgevoerd en droegen ertoe bij dat ons land een handelsmogelijkheid werd van wereldformaat. Ooit werd de "relatieve rijkdom" van Elingen verklaard door het feit dat er maar drie huizen waren zonder koe: bij de pastoor, de schoolmeester en de koster.

De angst dat de broze welvaart zou kunnen verstoord worden door ziekten, onder mens en dier, is zeker niet denkbeeldig, en ligt misschien ten grondslag aan de grote vroomheid. In elk geval kende de in 1901 nieuw ingevoerde processie ter ere van de Heilige Benedictus, beschermer van mens en dier, een groot succes.

De grote aantallen deelnemers – tot 10.000 - die door de euforische stichter van de processie, Pater Jos Herremans, worden opgetekend moeten zeker gerelativeerd worden. Dit neemt niet weg, dat het aantal bezoekende deelnemers tot 40 maal het aantal inwoners van het dorp bedraagt. Het is dus zeker, dat vele mensen van heinde en verre naar Elingen afzakten. Deze verplaatsingen gebeurden zonder twijfel te voet. Het dorpscentrum lag bovendien te ver van openbare vervoersmogelijkheden, om daarvan te kunnen genieten. Zelfs bij gebruik hiervan moesten de deelnemers nog een grote afstand te voet afleggen: de tramlijnen kwamen in de verre buurt, in Pepingen en in Lennik.

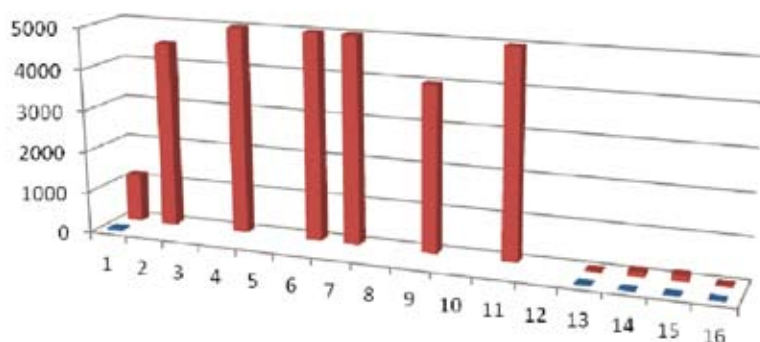
Het is bovendien duidelijk, dat de weersgesteldheden dan ook een grote invloed hadden op de deelname: de afstand door de meeste mensen af te leggen, voordat ze aan de processie konden beginnen, is langer dan het parcours van de processie zelf.

De lengte van de processieweg, de ommegang, kan geraamd worden op ongeveer 1400 m. De priester noteert "de laatsten die de ommegang mede maakten waren nog op de plaats toen de eersten al weder kwamen, zoo dat het man tegen man was..." De kop van de stoet kwam dus aan de kerk terug voordat de laatsten vertrokken waren. Het aantal deelnemers kan aldus geraamd worden op 4000 mensen. Zelfs dit "controleerbare" cijfer bedraagt 16 maal het toenmalige aantal inwoners!!!!

Deelnemende paarden en mensen, door pater Jos Herremans tot 1922 opgetekend, (cijfers beperkt tot 5000, voor de leesbaarheid van de grafiek); in vergelijking tot de cijfers van 2009 tot 2012.

jaar	paarden	mensen	
1901	57	1150	
1902		4500	
1910		5000	en meer
1912		5000	meer dan in 1910
1913		5000	nog meer dan in 1912
1918		4000	
1922		5000	eigenlijk 10000
2009	22	30	
2010	12	120	
2011	20	150	
2012	15	30	

aantallen omgezet in grafiek:

bruin: mensen - blauw: paarden

van 1 tot 11: van 1901 tot 1922

van 13 tot 16: van 2009 tot 2012

De opkomst tijdens de laatste jaren is eerder gering, niettegenstaande de niet aflatende verbetering van de verplaatsingsmogelijkheden, zowel openbaar als met eigen middelen. Men kan actueel het totale aantal deelnemers schatten tussen de 10% en de 50% ten opzichte van de lokale bevolking, tegenover de 4000% van destijds.

Indien men hierbij de verhouding tussen lokale deelnemers en bezoekers van buiten uit moeilijk kan schatten, schijnt het toch wel zeker dat de deelname door mensen van buiten het dorp actueel uitzonderlijk klein is geworden.

Terwijl de mogelijkheden tot mobiliteit uitzonderlijk zijn toegenomen, wordt de deelname aan de processie eerder afgebouwd en kan men besluiten dat, hoewel haar hierbij geen schuld treft, de verhoogde mobiliteit zeker niet heeft bijgedragen tot ontwikkeling van de piëteit.